

AHMED GÜNBAY
YILDIZ

Sular
Durulursa

AHMED GÜNBAŞ YILDIZ

1941 yılında Tokat'ın Reşadiye kazasına bağlı Kızılcaören köyünde doğdu. Annesi Saniye Hanım, babası Haydar Bey'dir. Öğrenimine köyünde başladı ve on yaşına kadar orada sürdürdü. Daha sonra babasının işi dolayısıyla Ankara'ya yerleşen ailenin bir ferdi olarak, Hüseyin Güllüoğlu Ortaokulu ve Yeni Mahalle Lisesi'nde öğrenimine devam etti. Bu arada edebiyata ilgi duydu ve şiirler yazdı. İlk zamanlarda şiir bir tutku hâline gelmişken, zamanla edebiyatın diğer dallarına da ilgi duymaya başladı. Hikâyeleri ve makaleleri muhtelif dergi ve gazetelerde yayınlandı.

Ahmed Günbay Yıldız, asıl yükselişini romanla yaptı, romanda karar kıldı. "Çiçekler Susayınca", "Yanık Buğdaylar" ve "Figan" romanları muhtelif gazetelerde tefrika edildi ve daha sonra kitap hâline getirildi. Bunu diğer romanları takip etti.

Yazar, eserlerinde Türk toplumunun her kesimini ele aldı ve işledi. İyi ve kötü yönleri ile insan ve toplum arasındaki etkileşimin ötesindeki sebepleri tespit ederek gözler önüne serdi. Ayrıca çözüme yönelik ipuçları da verdi.

Yazar evli ve dört çocuk babasıdır.

Yayımlanmış eserleri:

1- Çiçekler Susayınca	25- Aşka Uyanmak
2- Yanık Buğdaylar	26- Bahçemde Hazan (şiir)
3- Gurbeti Ben Yaşadım	27- Figan
4- Ülkemin Açmayan Çiçekleri	28- Sitem
5- Al Yüreğim Senin Olsun (şiir)	29- Siyah Güller
6- Benim Çiçeklerim Ateşte Açar	30- Hülyalar Hüzün Açtı
7- Aynada Batan Güneş	31- Güneşe Matem Düştü
8- Dallar Meyveye Durdu	32- Leyl Işıkları
9- Bir Dünya Yıkıldı	33- Günahın Rengi
10- Üç Deniz Ötesi	34- Yıllar Geriye Dönse
11- Sevdalar Sözde Kaldı	35- Seni Unutmaya Gücüm Yetmedi
12- Sahibini Arayan Mektuplar	36- Sevmekten Korkuyorum
13- Hayata Dair Notlar (deneme)	37- Ona Secde yaklaşıyor
14- Gün Solar Akşamın Mateminden (şiir)	38- Gül ve Hüzün
15- Afedersin Hayat	39- Kiralık Hayaller
16- Gelirim (şiir)	40- Orada da Yıldızlar Kayar mı?
17- Yürekte Büyüme	41- Kayıp Sabahlar
18- Sokağa Açılan Kapı	42- İstanbul Yüzlü Kadın
19- Boşluk	43- Kendimi Unutup Sana Ağladım
20- Sular Durulursa	44- Efkâr Vakti
21- Ekinler Yeşerdikçe	45- Babamdan Sonra
22- Mavi Gözyaşı	46- Kelebekler Gamsız Uçar
23- Azat Kuşları	47- Beyaz Atlı
24- Gönül Yarası	48- Kaderin Çağırdığı Yerdeyim
	49- Aşk Diye Bir Şey

Umudun Rengi Soldu

Çam ağaçlarının, iğne uçlu yaprakları üzerinde gecenin göz yaşları vardı... Hafif bir çisenti, toprağın üzerindeki otları yaldızlamış bulutların arasından sıyrılan, taze bir güneşin parıltılarıyla cilveleşiyordu...Hemen karşısında, abide gibi sivrilen yayvan tepenin yamaçlarından, kulaklarına aşınası olduğu hoş bir ses ulaşmaktaydı...Koyunları, ormanın eteklerinde serapa uzanan arazide, yaylıma bırakmış, başka bir ses peşindeydi çoban... Az ilerisindeki tepenin yamaçlarından, başka bir sürünün kelek sesleriydi kulaklarına gelen...

Umursamaz bir eda içinde gözlerini uzaklardan çekip, önündeki sürüyü uzun bir seyirle inceledi...

Sabahın rehavetiyle, gönlünü yeni bir besteye kaptırdı... Hayvanların çisentili otları dişleriyle biçerken çıkardığı ahenk, yeni yeni besteler, değişik makamlar sunuyordu kulaklarına...

Yedeğinde bekleyen Sülün, homurdandı, huysuzlandı... Çoban usançlı bir eda içinde baktı köpeğine... Tasmısından tutup yatırtmak için tüylerini okşadı... Sakinleşmiyordu nedense... Öfkesi gittikçe fazlalaştı. Bir havlama sesi geldi az sonra... Çoban Sülün'ün neden huysuzlandığının daha yeni yeni farkına varıyordu...

Az önce, kelek seslerini dinlediği sürü, şimdi yakınlarındaydı... Kedi Veli'nin sürüsüydü açığa çıkan.

Sahipleri, çobanları, hatta köpekleri bile birbirlerine düşman, iki hasım kabilenin sürüleriydi, şu anda yayılım yerini paylaşan.

Catalca, ismini ikiye bölünmüşlükten sonra almıştı. Aralarına huzursuzluk giren iki kabile, uzun yıllardan beri dehşetli günler yaşayıp gelmişlerdi... Geçmişte olup bitenler, yeni yetişen neslin körpe beyinlerine sürekli, bir efsane gibi anlatılır... Aslından, daha ötelerde bile olmuşlardan daha farklı, maziye ürpertili bir vechе vermek maksadıyla, daha bir azamet kazandırarak anlatılır... Yetişen nesil, beyinlerine gıda gibi zerkedilen kını, vücutlarıyla birlikte büyüterek yaşarlar...

Catalca'daki bölünmüşlük, oba oba değil... Kıızımlı kabilesi olduğu yerde kalmış, Sürmeli ailesi, köyün kuzey batısında, bir kilometre uzaklıktaki arazisi üzerine çekilmişti... O gün, bu gün insanları, köpekleri, çobanları, birbirlerine düşman... Bir yazgı, yakıştırma bir kader gibidir bu insanların hayatı...

Ateş Ali, kıızımlı kabilesinin başı... Kedi veli, Sürmeli aşiretinin reisi...

İşte, hikayemiz yazgısı değişmeyen bu insanların sürüşmelerini, bilmem kaçınıcı yıl dönümünden alarak, yola çıkmakta.

* * *

Çolak Mahmud'un soluğu derinleşti. Sülüne var kuvvetiyle asılıp mücadele etmemeye çabaladı.

Heeeeey! Diye bir nağra bıraktı dağların yamaçlarına. Sahap çık köpeklerine!..

Çolak Mahmudun yedeğinde, zaptetmeye çalıştığı köpek, yörede ünlü bir isme sahipti. Dağlarda kurtlara nefes aldirmayan, yiğit namlı bir köpekti. Bütün çobanlar sürü sahipleri, sülünü dillerler ve kıskanırlardı.

Kedi veli'nin çobanı, Çolak Mahmud'un ikazlarına rağmen, umursamadı. Şeytani bir gülüşün peşinden, karşısındaki sürüyü

ve sülünü elinden bırakmamak için, zorlanan Çolak Mahmud'u, gizemli bir eda içinde gözetledi. Nihayetsiz bir kasıt, yangına kö-rükle gidişin izleri vardı suratında. Boz rengin kirlisi, diken diken uzamış sakallarının arasında, zor farkedilen dudakların, istihza ile gülüşü ne kadar da hoşnutsuz bir manzara olarak yansıyordu şu an.

Önce yedeğinde zorlayan Şimşek'i hemen peşi sıra Fırtına'ya salıverdi.

Şimşek, önce çobanın etrafında huysuz homurdanışlarla, kısa bir mesafeyi tur attıktan sonra, fırtına'ya baktı, beraberlik kuru yaptı ona... Çoban sinsî bir sesle:

– Kış, kış! diye fısıldadı onlara...

Yamaçların eteğinde toz bulutları yükseldi... Ürpertili havla-yışlar sardı ufukları...

Çolak Mahmut, Sülün'ü bırakmamak için zorlandı, hatta pe-şinden sürüklendi...

Buram buram terler söküldü suratından, öfkeli bir ses, bütün azametiyle yükseldi meydanlıkta:

– Hasaaaan! Sahap çık itlerine!

Korkunç bir gürültü sardı yamaçları... orman, bu seslerle inledi, karşı kayalıklar bu korkunç seslerin yankısını verdi yamaçlara.

Şimşek ve fırtına kıyasıya girdiler Sülüne... Toz duman içinde kaldı ortalık. Mahmut, artık zaptedemediği Sülünü çoktan bı-rakmıştı. Dumandan bulutların arasında birşeyler aradı, nafîle... Şiddetli bir kasırganın, göklere yükseldiği, tozların içinde kayboldu çoban.

İki sürü de köpeklerin amansız boğuşmasından ürküp kaçısr-larken, kelek sesleri acı ulumalara eşlik etmeye başladı...

* * *

Köyün eteklerindeki ekin tarlaları sığ bir deniz görünümünde. Yeşil başaklar, hafif, bir rüzgarın etkisiyle dalgalandıkça, ruha ferahlık veren duygular derinlik kazanmakta.

Kırat yolların üzerinde dörtnala şahlanmış İDRİS, üzerinde güçlkle seçilmekte... Ateş Ali'nin oğluydu. Daha on altılarındayken evlenmiş ömrünün erken çağlarında çoluk çocuk sahibi olmuştu.

Kasabadan geliyordu. Lise ikinci sınıfta okumakta olan ikizleri dolanmıştı. Onların, ihtiyaçlarını karşılamış, köyüne dönüyordu... Israfil ve Ishak. Dillerin unutmadığı iki, ikiz erkek kardeşti bunlar... Herkes, sever herkes, gıptayla bakardı onlara...

Kapılarının önünde, atın dizginlerine asılıp durdurdu. Kırat'ın burun deliklerinden çıkan soluk, havada koyu bulutlar oluşturuyordu...

Yaşı henüz otuz ikilerdeydi. Çevik bir hareketle sıçrayıp, attan indi... Dizgini hayvanın başından sıyrıp, yuların ipini ahşap evin önünde oturmak için yapılmış kanepeye bağladı... Aşinası olduğu titrete bir ses böldü hülyalarını.

– Ağam, dur hele!

Babası Ateş Ali, kayın pederi Posbıyık'la birlikte evlerinden henüz yeni yeni uzaklaşmaktardı...

Garip bir edaya büründü çehresi... Kafasını sağ omzunun üzerine yıkıp hayretle baktı çobana... Babasına sesleniyordu çoban. Henüz kendisinin farkında bile olmamıştı...

İkinci defa seslendi... Acılı, hüzne bürünmüş bir ses yetiştirdi Ateş Ali'nin peşinden:

– Ağam dur hele...

Yorgun, usançlı, bıkkın bir manzarası vardı Çolak Mahmud'un çobanın ikinci seslenişini duyup kafasını sestene yana çevirdi.

Durgun, anlamsız bir manaya büründü bakışları. Suratındaki deri renk değiştirdi, çehresi bir başkalık kazandı... Gözleri irildi, suratı ekşidi, öfke bulutları sardı gözlerini...

Çoban, soluk soluğa kalmıştı... Güçlkle sokuldu yakınına... Buhar buhar kaynayan yüzünden iri iri terler söküldü. Ön bacaklarından sıkı sıkı kavrayıp omuzunda tuttuğu hayvanı derin bir iniltiyle indirip, toprağın üzerine mecalsiz bir hareketle bıraktı.

Üstü başı kızıl kan içerisinde kalmıştı. Sülün, sızılı bir ağıttır tutturdu bırakıldığı yerde. Sahibiyle gözgöze geldi bir an, derin baktılar... Duygusal bir alış veriş oldu ikisinin arasında.

Sülün, nazlandı acındırdı sitemler etti, hüzünlü bakışların eşliğinde. Sonra kirpiklerini kederli bir olgu içinde kapayıp açtı. Tesbih tanesi büyüklüğünde yaşlar dizildi yanaklarına doğru... Tıpkı, bir insan edasıyla ağladı hayvan. Mağlubiyetin, gadre uğramışlığın anlamını yansıttı manzarası.

Derin bir nefes aldı peşinden... Güce gitmişliğin edasını sergiledi soluyuşu..

Ateş Ali dudaklarını gevdi acısından. Yanlarına sarkık duran kolları, hareketsiz bekledi. Parmakları korkunç bir akıma kapılmış gibi gerildi sertleşti. Harareten kuruyan dudaklarının fermuarını güçlkle aralayabili. Teessür örtüsünün kapladığı çehre ağlamaklı oldu birden. Çobanın ürpertili gözleriyle karşılaştı:

– Mahmut! Diye öfkeleni.

Yutkundu dudakları büzüştü, bir miktar bekledikten sonra sözünün devamını getirebildi:

– Neler oldu?

Çoban yorgunluktan ayakta güçlkle durmaktaydı. Elinin tersiyle yüzündeki boncuk boncuk kabaran terleri silerken:

– Hasan dedi. Çekirge Hasan Ağam. Kedi Veli'nin çobanı. Kasten tutuşturdu. Fırtına ve Şimşek... Gafil avladılar hayvanı.

Öfke, dilini bile ağırlaştırdı:

– Yaaaa!

Vücutunda bütün tüyler dikenleşti. Feri kesilmiş gibi duran sağ dizini usulca büküp toprağın üzerine bıraktı. Ruhundaki darlık dalga dalga karanlıklar halinde bakışlarına yansıdı. İçli bir seyir tutturdu önünde ızdıraplı yatan hayvana. Tüylerinin arasından eğreklenerek pıhtılaştıran kızıl kan lekelerinin üzerinde dolandırdı titretilen parmaklarını.

Yüreği şefkat ve kını birlikte eğledi sinesinde. Birşeyler araştırdı etrafında. Az önce İdrisi kıratı fehmetmişti... Baş ucunda bekliyordu oğlu... Babasının kendisini hadiseye aşırı kaptırışına, sülün'ün manzarasına üzölmüştü... Çobanın gözlerini aradı, sonra; kısık bir sesle sordu:

– Neden yaptı bunu?

– Bırakma dedim, umursamadı. Sülüne asıldım, hışımla saldırdı itler. Zaptedemeyip ben de bıraktım... Üstelik üzerimize salıp kışkırladı itlerini. Alaylı alaylı güldü bunları yaparken...

Ateş Ali, dizini topraktan kaldırıp zor doğrudu... Etraf, kadın kızan, çoluk, çocuklarla dolmuştu... Posbıyık'ın neşesi sönmüdü. Dünürünün yüzüne manidar baktı, sonra oğlunun gözlerine çevirdi bakışlarını...

Kalabalık bir çember içindeydi manzara... Küfür savuranlar oldu Çekirge Hasan'a yaşlı kadınlar beddua etti...

– Kahbenin dölü...

– Sallara sarılası Hasan.

Bir kadın:

– Çobanları diye bağırdu. Çobanları bile...

Bir delikanlı ahaliye taşkın bir sesle hitab etti:

– Öldük mü sanki, hâlâ ne duruyoruz burada?

Ezeli düşman iki kabile için, yeterli bir sebepti hadise... Ateşin üzerine yine ateşle varılacaktı anlaşılan...

Ateş Ali, kalabalığı hırslı bakışlarıyla taradı. Derin bir sükut bastı meydandaki insanları. Sülün'ün sızlanması da olmasa, etraftaki çocuklar bile sus pus olmuşlardı.

– Kimse kendi başına iş tutmasın! Diye homurdandı. Bilerek yapılmış bir hakaret bu. Kıızlı obası bunun da üstesinden gelir elbet.

Uzun boylu, geniş omuzlu adam, asık suratı, çatık kaşlarıyla cesareti caydırıcı bir görünüme sahipti. Sakalları hafifce uzamıştı.

Sağ elinin tırnaklarıyla yüzünü kaşdı, sonra şapkasının siperine elinin tersini götürüp, geriye ağdırdı. Cebinden tabakasını çıkartıp harareten yapış yapış olan dudaklarının arasına, önceden sarılmış bir sigarayı sıkıştırdı... Esintili edalar içinde sigarasını ateşleyip dumun duman bıraktı dudaklarının arasından. Ruhunu bunaltan şuuru ona, garip tavırlar almasını emrediyordu. Titrek elini oğlunun omzuna bırakıp insandan örülü duvarın dışına doğru çekti... Herkesin yüzünde hayret ifadeleri vardı. Kalabalıktan üç beş adım uzaklaşınca durdu. Bütün gözlerin üzerlerine çevrildiğinin farkında bile değillerdi.

İdris zeytin karası gözlerinin derinliklerinde birşeyler aradı. Kısık, ıstıraplı bir sesle mırıldandı:

– İdris.

Mahcup, kederli bir yüzle seyretti babasını; aynı ses tonuyla cevapladı:

– Buyur baba.

– Haysiyetimize yönelen bu hakareti düzeltmek sana düşer.

Anlamsız bir edaya büründü bakışları:

– Yani, nasıl?

– Sürmeli obasının sürüsünü bulup peşinde dolanan iki iti de vuracaksın. Müdahale ederse çobanı da.

İdris'in rengi uçtu, akli karıştı birden.

Korkusuzluğu yöreye nam salmış delikanlı, incinmiş gibi kıpırdandı. On altı yaşlarında babasının isteği üzerine evlenmişti. Lise ikinci sınıfta okuyan ikiz oğlu vardı, daha ayağının tozuyla evlerine bile girmeden, karşılaştığı bu teklif, soldurmuştu rengini. İncitmeyen, kısık bir sesle duyurdu düşüncesini:

– Fikri olmayan hayvanları, intikam maksadıyla vurmak, şerefimize yaraşmaz bilirim doğrusu...

Ateş Ali'nin dudakları seğridi, soluğu derinleşti. Kısık susturucu takılmış bir sesle öfkesini duyurdu:

– Bu emri sana, baban verir...

– Emrin başım üstünedir. Gel gör beyhude yere günaha girmek istemem.

Yüzündeki deri al al oldu birden, kan beyninde korkunç bir hücumla dibek dövmeye başladı. Alev alev bir nefesle son kararını dudaklarının arasından dışladı:

– İdriiis!

Yumuşadı, yalvarmaklı bir lisanla fısıldadı:

– Baba! Derim ki, bu hususu hırsın geçip, biraz rahatladıktan sonra konuşsak?

Ateş Ali, gururuna düşkün bir insandı. Sözünün reddedilmesine hiç mi hiç tahammül gösteremezdi. Rengi, kolayca bastıramadığı öfkenin azametiyle uçtu. Vücudundaki en cılız tüyler bile mızraklaşmıştı. Ellerinin titreyişini sezdirmemek için, parmaklarını kıyasıyla sıkıp yumruklaştırdı. Ölçüsü çok düşük bir sesin eşliğinde dışladı öfkesini:

– Var eve git şimdi. Orada konuşuruz devamını.

İdris oldukça sakin ve uyumlu görünmek için gayret etti. Etraftaki insanlara bir problemin; bir karşı koyuşun esamesini bile sezdirmemek için çırpındı.

– Ya Sülün? Diye fısıldadı... Önce hayvanın yaralarını sarmalıyım.

Tuhaf bir seyirle baktı oğluna; aynı düşük tonaja ayarladı, oldukça kısıt sesini:

– Sen var eve git şimdi... Ben Sülün'ün yaralarını sarıp tez elden dönerim.

Bunların sınırsız bir öfkenin dudağından sızan, kinaye laflar olduğunun farkındaydı. Usanç dolu bir çehresi vardı delikanlılığının, kısa bir müddet anlamlı ve bitkin bitkin bekledi. Kırık bir gönülle yönünü arkasında kalan evlerinden yana çevirip fersiz, cılız adımlarla, ancak bir kaç adımlık mesafe tüketebilmişti.

Hep arkasındaki sesleri dinliyordu. Dünyayı omuzlarının üzerinde taşıyormuş gibiydi. Kalabalık susmuş sadece kulaklarına Sülün'ün iniltileri ulaşıyordu.

Halkta keyifsiz kımıldanışlar oldu. Ateş Ali'nin Sülüne yaklaşışı kıpırdanışları yeniden durdurdu... Gözlerden yansıyan donuk ışık hüzmelerinde, bir parlayış beklenmedik bir alevlenme başladı... Halka, biraz daha genişledi, tedirgin bir geriye çekilme oldu dairede. Herkesin gözleri çakmak çakmaktı şu an...

Sülünün üzerinde bir patlama oldu... İdris'in kulaklarında bile korkunç bir velvele çıkardı bu ses.

Adımlarını bıçak gibi kesen, başını döndüren bir gürültü koşturdu gerilerde. Beyninden vurulmuş gibi durdu. Yorgun dimağında, hayret duvarını parçalayan kurşun seslerinin, bedduayı andıran, acı bir inilti yürekleri yumuşatan çemkürüslere verdi dikkatini.

Boynunu, yarım daire çizdirecek biçimde geriye çevirip baktı. Koyu bir hüznün tabakası kapladı yüzünü. Derin bir nefes çekti kabarıp inen burun deliklerinden içeriye. Arayıp bulduğu hedefe perçinledi gözlerini. Sülünün iniltileri azaldı, çırpınışları zayıfladı. Çok geçmeden rahatlamış intibai veren bir görünümle sereserpe bıraktı kendisini...

Çoban tedirgin bir eda içinde kıpırdadı boğulmamak için güç bir nefes aldı. Elinde olmayarak sıktı dişlerini. Dudaklarını gevdi acısından. Islak kirpiklerinin arasından sadece iki damla gözyaşıyla uğurladı Sülün'ü...

Gururu dış dünyasına yansıyan adam bir garip tavırla böbürlenerek baktı etrafındakilere... Bozuk bir asapla bekledi, tabancasını belindeki kılıfına sokup meydan harbi kazanmış kumandan gibi evlerinden yana dönüp, kibirli adımlarla yürüdü...

* * *

Kasavetli bir akşam başladı Yukarı Çatalca köyünde... Herkes kararsızlık içinde çalkalandı, seyretti etrafını, sonra umursamaz duyular içinde herkes ikiye üçer, hadise yerini terketti.

Sadece Çoban kaldı Sülün'ün baş ucunda, birkaç çoluk çocuk? Dağlarda birlikte gezdiği, geceleri adeta nefesinin sıcaklığında uyuduğu arkadaşına karşı, son vefa borcunu ödemek için bekledi çoban. Ağıt yaktı bakışları... Yine çoban götürüp kazdığı bir çukura tek başına indirip toprağın üzerini örttü karanlığın derin sükutunu yaralayan ayak sesleriyle yine dağlara sürünün başına çekildi yolu...

* * *

Gün ışığını söndürdü. İdris adımlarının kendisini oldum olası çekip götürdüğü tenhalarda. Her kafadan gelen sesleri çekemeye bilirdi. Sırf bu yüzden kafasındaki bulutları dağıtabilmek için, bir garip kaçış tutturmuştu. Kaçamayacağını, kendisini uzaklara taşıyan adımların yeniden kendisini o ruhunu cendereye alıp acımasızca sıkacak olan eve getireceğini bile bile, bir kaçıştı bu... Günün batışını tercih etmişti bu yüzden. Aydınlıklarla uzaklaştığı yollardan, şimdi el yordamıyla yürümeye çalışıyordu... “Babam, yatmış olsa keşke” bir arzu, derin bir duyguydu yüreğinde dirilen.

Bu bozuk morel içinde, babasıyla karşılaşmak yüz yüze gelmek istemiyordu nedense. Mantıksız şeyler isteyecekti ondan yine “Ata hakkı” diyecekti. Haksızlığı hak olarak isteyecekti. Sonu bir türlü gelmeyen haklar... Eklenecekti peşi peşine...

Babası geldiğini duymadan, odasına çekilebilmeyi başarabilse. Kapının eşiklerinde, tedirgin ürpertili bir gönülle bekledi. Elini hafifce kapıya bastırıp açılması için yüklendi. Nafile, kilitlemiş kapı... Çaresiz kaldı, kararsızlık içinde çırpındı. Sonra başka bir yolunu bulamayıp, usulca çaldı kapıyı... Çok hafif seslerdi bunlar.

Kapının ardından dışarıya gelen ana'nın sesiydi:

– Kim o?

Yavaşça:

– Benim! Dedi. İdris...

Sessizliğe darbe vurdu kapının gıcırtaıları. Antireye açılan odanın, açık duran kapısından sızan, zayıf bir ışıkla geçti anasının yanından sessiz sedasız bir gölge gibi savuştu içeriye. Yatak odasına doğru bir gidiş tutturmuştu. Peşinden gelen kısık bir ses adımlarının ahengini bozdu:

– Baban odasında seni beklemekte.

Karanlığa nisbet edercesine, bir kat daha çatıldı kaşları. Ciğerlerini inciten, bir nefes aldı. Yine aynı kahırla bıraktı burnunun deliklerinden... Babaydı karşısındaki... Bütün gücüne gitmişlik, elini kolunu bağlayan, yollarını kesen bir gerçek vardı önünde? Kolay kolay aşamadığı... Hür iradesiyle yaşayamadığının efkari sindi bakışlarına. Yerine çakılmış gibi bekledi biraz, sonra bezgin bir tavırla gözlerini aralayıp, açık duran kapısından, dışarıya fersiz ışıklar sızan odaya baktı... İtirazsız, isteksiz yürüdü. Ocakta alevlerin hırsıyla yükselişine sonra duvarda gazı iyice azalmış is yaparak parıldayan lambada bekletti gözlerini. Küskün baktı, babasına. Boş duran köşesine yaklaştı ocağın. Fersiz, bükülüşlerle oturup köşe taşına yasladı arkasını... Yeni dizilmişti ocağa odunlar. Ateş Ali alevlerin eteğindeki külleri düzlemiş, üzerine sıkıntudan birşeyler çiziştiriyor, sigarasının dumanlarını hırslı çekiyordu ciğerlerine. Efkar dolu bir ses böldü sükutu:

– Anam beni beklediğini söyledi.

Anlamalı otoriter bir ses dudaklarının ucuna susturucu takmış gibi konuştu:

– Doğru!

– Keyifsizlik var bedenimde. Başım, yaman bir ağrı tutturdu akşamdan beri. Müsade edersen varıp yatmak isterim.

Sert baktı:

– Kaçışı kurtuluş mu bilirsin?

– Kaçmak değil bu.

– Tilkiye kurnazlık mı öğretirsin?

– O halde, neden rahatsız olduğumu da biliyorsun demektir.

– Bir evladı, babanın fikirleri ürkütmemeli. Geleneği değiştirmek, örf ve adetleri görmezlikten gelip, çiğneyip, geçmek midir muradın?

Gizlemeye çalıştığı öfkesini parmaklarının arasına sıkıştırdığı çöple, külün üzerinde çektiği titrek çizgiler açığa vuruyordu...

– Baba hakkını, baba sözünü hep, tepemde gezdirmiş bir evlat olarak bilirim kendimi.

Sakin görünüyordu İdris. Yahut, öyle olmaya çabalıyordu.

– Baba emrini ayaklarının altına alıp, ahalinin önünde babasına isyan eden bir evlat, baş üstünde taşımış baba emirlerini... Üstelik, babadan nereye kaçılacağını hesaplamadan uzaklaşıp gittin.

Gözlerini kısıp, uzakları gözetliyormuş gibi derin baktı babasına:

– Baba hakkı bilen evlat, ahalinin içinde olsun isyan etmez atasına.

Oldukca ölçsüz ve diri çıktı bu ses. Odanın duvarlarına şamar şamar indi... Kadını titredi bitişik odada, gelini de...

Doluydu, nasıl boşalsa da rahatlasa bilemedi. Kahırlı bekledi, öfkeyi misafir eden bebeklerin ufkunda:

– Ata evladına yanlış adres vermeyi, yanlış yöneltmeyi hak bilmez. Gelenek göreneklerimiz örfümüz bunu söyler. Yanlış mı bilirim acep. Hep bunu dinledik, bunları duyduk büyüklerden.

Ateşlendi, asabı daha bozuldu:

– El içinde bir çift sözüm olmuştur. Yerine gelmedikce ar eder gezemem aralarında. Köpekler, vurulacak!..

Acı acı yutkundu. Yüzündeki deriler kırış kırıştı. Kalkıp odasına geçti. Olumlu, yahut olumsuz, hiç bir cevap vermeden... Kahrını omuzlarında güçlülük taşıyor gibi, babanın alevli bakışlarının eşliğinde, eşiklerden gölge gibi süzülüp uzaklaştı... Yatak odasının kapısını açtı, duvardaki gaz lambasının fitili kısılmış, fersiz bir

ışıkla içeriye alacalandırıyordu. Zekiye, kapı aralanır aralanmaz, bzşp oturduğu yerden doğrulup, ellerini önüne bağlayarak, işkilli bir gönülle gözetledi erkeğini.

Ezik bir duyguyla inceledi kadını:

– Yatmadın mı?

Kısık eğisli bir ses, gönül mızrabına dokunur gibi eğisliydi:

– Olur mu hiç ağam, evin erkeği yatmadan...

Cebinden tütün tabakasını çıkartıp titrek parmaklarının arasına doladığı kağıtle, tütünü sardı. Yatmak canı istemedi anlaşılan. Se-dirin üzerine yorgun bir tavırla oturdu, derin derin çekti dumanı ciğerlerine. Anlaşılmaz bir sıcaklıkla baktı, yanbaşında dikilen kadının gözlerine:

– Otursana!

Sevindi, göz göze yüz yüze gelir biçimde oturdu.

– A mısın?

El değmemiş duyguların masumiyetindeki bu soru, katı yürekli adamı biraz daha yumuşattı.

– Doydum, dedi. İstemez.

– Yemedin ki.

– Babamın sonu gelmeyen kini, doyurdu işte. Gayrı aç filan almaz midem.

– Kırmasan?

– Kırmamak her vakit karşıdan gelen isteklere bağlıdır. Ol-mayacak şeyleri ister babam. Bir evlat gibi değil, bir fedai gibi kullanır beni. İrademin dışında bir kukla gibi oynatılışım gayrı zer oldu beni.

Hiç dertleşmemişlerdi sanki. Yıllardır ilk defa aılıyorlardı birbirlerine. Sert, tavizsiz yapısını ilk defa parçalıyor, başka bir hissiyat, başka bir hüviyete bürünmüş olarak konuşuyordu eşiyle... Dokunulsa ağlayacak durumdaydı. Ne olmuştu bu adama birden?

– Beni bir canavar olarak yetiştirdi babam. Benimle genişletti dünyasını. Korkulan adam oldu. Cesur, yiğit, sözü kanun olan, ulaşılmaz bir adam. Otoritesini benimle sürdürdü yeryüzünde. Bir evladın, nasıl feda edilini gördüm, aldığı bütün kararlarında. Günaha soktu beni; tövbesi kabul edilmez, affedilmeyen çirkin, mide bulandıran, el yüzüne baktırmaz olan günahlara bulaştırdı...

Gizli yumakların açılışında erir gibi oldu Zekiye. Öylesine kaptırdı ki kendisini, göz bebeklerinin derinliğinde ulaşılmaz mesafelerinde dolandı ıslak bakışları.

– Adı duyulmadık pişmanlıkları, iyileşmeyecek yaraları olarak bildiğim için onları kalbimin en hassas yerinde sakladım... Yüzüne yanılıp itirazlı baksam “Ata hakkı” diyerek susturdu hep. Bilirim, törelerimizde karşı konulmazdır ata. Hatta, inanıp yaşamadığımız, kurallarını pek bilmediğimiz dinimizde bile öyledir.

Sözünün üstüne söz konulmaz kişidir baba... Bir garip boyun eğişle yaşadım hep. Canavarlaştığımı farkederek, adeta kendimden tiksindim. Sonu gelmeyen yanlışlıklar zincirine, bir yenisini daha ekleyerek.

Bir adam eğişli bakmış yüzüne. Dünyanın en iğrenç cezasını verdi ona. Kızının üzerine saldı beni. Bir emir, bir baba arzusuymuş bu.

Masum, dünyasını hiç acımadan kirlettirdi bana... Namusunu yitirdi, değişik, anlamlı sayılan bir bakış yüzünden... Acılarını içlerinde saklayarak yaşayan bir aile oldu onlar. Amcası oğluna verip, özürüyle kabul ettirdiler bir delikanlıya... Bilerek kirlenmişliğini, el değmişliğini bilerek aldı... Göz göze geldik mi, yere bakar hep. Bir ben bilirim bir de Allah. O bakış, delikanlıdaki o eriyiş, dünyanın en acımasız cezasını tattırır bana. Kolay bilir bunları babam. Yahut, düşüncelerini yitirmiş bir yapısı var demektir.

Zekiye, korkunç bir irkilişle sıçradı. Nefesi darlandı, iri iri ter tomurcuqları kabardı yüzünde. Kendisini mecbur eden ölçüsüz bir merakın önüne geçmeden sordu:

– Ya o kız? O bakabilir mi yüzüne?

– Ölümünden kaçır gibi kaçır benden. Kaldırım değiştirir hep. İstenmeyen adam olduğumu düşünür kahrolurum.

İradesini zorlayan, ikinci sorunun etkisine kapılmıştı:

– Kimdi o kız?

Çehresindeki yumuşaklık, bir anda silindi yerini sert öfkeli çizgiler doldurdu:

– Öylesi sorular sorma sakın?

Erkeğinin sinesinde bir sırdır o, en korkunç ateşler gibi yanarak taşıdığı...

– Bir utançtır, o kadının alnında. Dile verilir mi böylesi suç? Sen de mertliğimden şüpheye mi düşersin yoksa?

– Yo, yo öylesi değildir bendeki. Sırf merakımı yenemediğim için sormuşum.

– Unut öyleyse. Bir son değildi o yapılan. Köyün sürüsünü ikiye bölüp yabandan gelen adamlara satıp, uzaklara kadar uğurlamışım. Haram karıştı babamın emriyle lokmamıza. Sahibi bildi bilmesine. Gel gör, bilmemiş, anlamamış gibi gezdi el içinde...

şerrimden hep Allah'a sığındı masum insanlar. İşte böyle bir yiğitlik istedi babam. Dağdaki eşkiyalarla barışık gezen, düzde durup onlara taş çıkartan bir eşkiya haline getirdi beni.

şimdi, olanların devamını ister. Sen olsan yine de kırmaz mıydın babanı?

Yemin ederim ki hiç sevmedim yaşadığım bu hayatı. İsmimden, kazandığım kötü kişiliğimden hep kaçmak istemişimdir... Omuzlarımın üzerinde dünyanın görülebilen ağırlıklarımı taşıyarak, şerefimle yaşamak. Çobanlık etmek, hizmetkar durmak, varlıklı birisine... Gel gör ki, kaçamadım işte. Ar ettim dillenmesin babam diye.

Keşke korkağın, ödleğın biri olsaydım. Yapamasaıydım babamın istekdiklerini. Bunu bile kaybolmuş bir yitik gibi aradım hayatımda.

Farkına vardıkça, damarıma bastı... Sen ve çocuklarım kestiniz yollarımı. Yoksa, gurbet el dediğın yer, bir solukluk mesafe gibidir bana...

Hep atalık hakkını öne sürüp, kanıma girdi babam. Köyde ağlayan çocukları bile adımı vererek susturdular.

Aleyhte açılan her ağızı, yumruklarımıyla kapadım. Hesapsız, ah taşıırım üzerimde. İşte, bu kötü şöhreti babam ve ben, şeref madalyası gibi taşıdık yakamızda.

Kadınının gözlerinde bu akşam, bir başka çehreydi erkeği. Başka duygularda, başka anlayıştı. Sadece aynı kalıbın içinde değişik bir çehre... Böylesine nezaketin, böylesine inceliğın esamesine bile raslamamıştı, evlilik günlerinde.

Hayret komasında çırpınışlar veren kadınının gözlerine, titrek buğulu ışık hüzmeleriyle baktı. Ne kadar sıcak ve hassastı sesi:

– Beni sevdin mi hiç?

Bu ithamlı sorunun karşısında irkildi, titreyerek toparlandı. İnce ince terler çıktı yüzündeki derilerden. Ürpertili, kaçamak baktı erkeğinin gözlerine. Sonra başını usulca önüne eğip:

– Çok! Dedi. Kadın erkeğini sevmez de ne demeye durur evinde?

– Korktuğın için duruyor olamaz mısın?

– Yo, hayır yemin ederim ki, hem de bir yürek dolusu sevdim.

– Hiç dövdüğüm oldu mu seni. Hırpaladım kırdım mı?

– Buna fırsat vermedim ki.

Mahcup çehresini al al benekler istila etti:

– Hata sayılacak iş yapmamaya çabaladım, demek istedim...

Vakit ne kadar ilerledi, zaman şimdi nerelerdedir? Farkında değillerdi.

– Geç oldu. Uykusuz bıraktım seni. Kalkıp yat.

– Ya sen?

– Ben de.

– Unut bunları. Bir daha sorma sakın. Rahatlamak için pazara çıkardım dertlerimi... Aldığımı aldın... Yakası açılmadık sırların yanında, erişilmez yükseklik gibi duran günahlarıma şahit oldun?..

Kaçalım diyorum çare bilip. Sen, ben ve ikizler. Su testisi su yolunda kırılmadan. “Ah” alan insanlara, ecel yatakta uğramaz.

Derin bir nefes çekti yeniden, tütün düştü aklına. Efkârını dumanların ucuna verip konuştu:

Becerebilsem kaçmayı. Belki bu ikiye bölünmüş köy bile birleşir, barış içinde yaşarlardı. Bir kara çalı, kan, kin öfke adamıyız toplumun arasında. Lanetlenmiş insanlarız. Yüzüme bakıp tebesüm eden insanların gerçek yüzünü tanır, tebesümlerinin küfür olduğunu seçerim, içlerinden.

Parmaklarının arasında tükenen son cıgarayı da ocağın külleri üzerine atıp:

– Yatmalı dedi.

* * *

Zekiye, kafasında karmaşık düşüncelerin yükü altında ezile ezile, uykunun kollarına verdi kendisini... İdrıs, ışığı çekilmiş odanın kasavetli havasını duya duya geceyi bekledi... Uyku girmedi gözlerine...

Gün, soluk bir aydınlık gibi vurdu, perdenin aralığından... Kafasındaki mahkeme nihayet bulmadan, irade dışı bir dürtüyle, usulca sıyrılıp indi yatağından... Sükutu incitmeyen bir kaç hareketle üzerine birşeyler giyinip yine ustaca açıp kapadı odanın kapısını...

Dumanını dağıtmaya çalışan dağların eteklerindeydi şimdi. Yeşil çam ağaçlarının inleyişine, kayın ağaçlarının, hafif bir esintinin önünde çıkardığı seslere verdi öfkesini...

Kelek seslerini dinledi zaman zaman... Koyun meleşmeleri katıldı ağaçların hazin musikisine... Taze bir günün, ağaçların dal-

larına çarparak parçalanan kristal parıltılarına aldırış bile etmeden, kelek seslerinin geldiği istikamete doğru yürüdü...

Köpek ürüyüşleri ulaştı kulağına. Kafasında fırtınalar kopartan aklını çelen seslerdi bunlar.

* * *

Zaman nerelerdeydi diye baktı köstekli saatine... Gün, kuşluk vaktine girmişti çoktan... Ateş Ali, önüne getirilen sofraya uzanmadı... Zekiye cevap veremedi kayın babasına... Bir hüznün içindeydi yüreği. Yine kötü bir iş yapmak için gitmişti anlaşılın.

Ateş Ali:

– Gittiği yeri bilmez misin? Diye baktı, gelininin suratına.

Olumsuz biçimde kafasını iki yana kıvıldatışı, cevabı oldu. Bir ayak sesi duyuldu antirede. Ev halkının gözleri kapının boşluğunda bekledi. Ana yelgibi savrulup çıktı odadan. Yüz yüze, göz göze geldi İdris'le. Yavınsıyan gözlerle baktı oğluna:

– Nerelerdesin be oğul. Aç dolaşırsın bu vakte kadar?

– Er kalkıp, dağlara çıktım ana. Göresimişim dağları. Efkarımı hüznümü bıraktım ormanın yamaçlarına.

– Dudakları büzüştü ananın:

– Akıl mı arar oldun dağların başında?

Dişlerini sıktı, umursamaz baktı anasına:

– Belki de.

Kaşık sesi duyuldu sofradan. Ateş Ali mesajını çoktan almıştı anlaşılın... İDRİS, odasına yürüdü... Hemen peşinden çekine çekine kadını girdi arkasından...

* * *

Gün hararetini artırdı. Öğlen namazından hemen sonra bir haber yayıldı köylünün diline:

– İdris Kedi Veli'nin köpeklerini vurmuş.

– Çekirge Hasan İdris'i görür görmez sürüyü bırakıp köye kaçmış. Bir başka ağız: